

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 24/03/2026 09:52
Sayı: E-120.07.03-1823192

Sayı : E-54045643-610-23979917

Konu : Soru Önergeleri (7/38021)

7/38021
ÇK 74

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30.12.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1767440 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, Ardahan Milletvekili Sayın Özgür Erdem İNCESU'ya ait 7/38021 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/38021) (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: F16B9259-D5CB-4CC5-A4E0-072414D47857

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Şevket KALANLAR

Mühendis

Telefon No: (312) 287 33 60

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**ARDAHAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖZGÜR ERDEM İNCESU'YA AİT 7/38021
ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımız tarafından 2024 yılında hayvancılık ve su ürünlerinde, 2025 üretim yılı ile birlikte bitkisel üretimde planlı üretime geçilmiştir. Bu kapsamda tarımsal desteklerde de revize edilerek yeni destek modeline geçilmiştir. Yeni hayvancılık destek modeli ile;

- Temel Hayvancılık Destekleri: büyükbaş hayvancılık, küçükbaş hayvancılık, arıcılık ve ipek böceği faaliyetleri,
- Ürün Geliştirme Destekleri: çiğ süt, besilik erkek sığır (karkas), tiftik üretimi desteklenmektedir.

Her destek türü için temel destek tutarı belirlenmiş olup yönlendirici ve verimliliği artırıcı kriterleri sağlayan üretici ve yetiştiriciler ilave destekten yararlanmaktadır.

Üretim planlaması uygulamasının teşvik edilmesi kapsamında süt ve besi havzası olarak belirlenen illerde bulunan yetiştiricilere temel desteğe ilave destek verilmektedir. Suni tohumlama, soy kütüğü, sütünü kendi tankında soğutma, karkas ağırlığı gibi kriterleri sağlayan yetiştiriciler temel desteğe ilave desteklerden yararlanmaktadır.

Bitkisel üretim yeni destek modelinde ise temel destek ve planlı üretim desteği verilecektir. Çiftçi Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) kayıtlı olan, planlama kapsamındaki ürünleri (buğday, arpa, dane mısır, mercimek, nohut, kuru fasulye, aspir, kanola, kütlü pamuk, soya, yağlık ayçiçeği, patates, kuru soğan ile yem bitkileri) havzasında yetiştiren çiftçiler ile planlama kapsamı dışında kalan diğer ürünleri üreten çiftçilerin tamamına temel destek ödenecektir. Bunlara ek olarak 2025-2027 Yıllarında Yapılan Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemeler İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar ile 2026 üretim yılında hayvancılıkta dane yem ihtiyacını karşılamak amacıyla, yulaf, çavdar ve tritikale ürünlerinde yeşil otun yanı sıra dane üretimi de destek kapsamına alınmıştır.

Üretim planlaması kapsamına alınan 13 ürün ve 1 ürün gurubu (yem bitkileri), planlandığı havzasında üreten çiftçilerimize temel desteğe ilave olarak planlı üretim desteği ödenecektir. Bununla birlikte;

- Süt havzası olarak belirlenen Amasya, Bingöl, Bitlis, Çorum, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Muş, Tokat ve Tunceli illerinde yem bitkisi üreten çiftçilere planlı üretim desteği %50 daha fazla ödenecektir.
- Yeraltı sularının yetersiz olduğu belirlenen 11 ilin 52 ilçesinde temel ve planlama desteğine ilave olarak su kısıtı desteği ödenecektir. Su kısıtı desteğinden yararlanacak ürünler aspir, fiğ, mercimek, nohut, yem bezelyesi, arpa, buğday, yağlık ayçiçeği'dir.

2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar" ile yayımlanan yeni destekleme modelinde yem bitkileri üretim planlaması kapsamına alınmış olup ülkemizde tüm havzalarda desteklenmektedir.

Yem bitkisi üreticilerine; temel, planlı üretim ve üretimi geliştirme desteği verilmektedir. Yem bitkileri desteklerinde 2025 yılında bir önceki yıla göre %71- 84 oranında artışlar yapılmıştır (488-634 TL/da). 2026 üretim yılında ise yem bitkilerine 620-806 TL/da destek ödemesi yapılacaktır. Bu kapsamda 2025 yılında Ardahan ilindeki 6.015 üreticiye 30,4 milyon TL ödeme yapılmıştır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Mera, yaylak ve kışlakların ıslah edilerek otlatma kapasitelerinin artırılması, ot kalitesinin iyileştirilmesi, toprak muhafaza tedbirleri uygulanarak erozyonun önlenmesi ve kaliteli kaba yem ihtiyacının karşılanması amacıyla Bakanlığımızca çayır mera ıslah ve amenajman projeleri uygulanmaktadır.

Ardahan ilinde 878.527 dekar alanda toplam 70 adet çayır mera ıslah ve amenajman projesi uygulanmıştır.

Kırsal kalkınma destekleri kapsamında Bakanlığımızca bireysel tarla içi modern sulama sistemlerine ve damla sulama sistemlerinin kullanımının yaygınlaştırılması amacıyla %50 hibe desteği verilmektedir.

Ülkemiz genelinde 2007 yılından günümüze kadar 60.068 yatırımcıya hibe ödemesi yapılmış ve 5,7 milyon dekar alanın modern sulama sistemleri ile sulanması sağlanmış olup bu işlemler için günümüz rakamları ile 12 milyar TL hibe desteği ödenmiştir.

Bakanlığımızca tarımsal destekleme ödeme verilerinin kayıtları il bazında tutulmakta olup Ardahan iline 2020-2025 yılları arasında toplam 1,15 milyar TL ödeme yapılmıştır.

4342 sayılı Mera Kanunu kapsamında yapılan tespit çalışmaları neticesinde Güneşgören köyü kadastro sınırları içerisinde yer alan mera alanları ve İncedere köyünde yaylak olarak kullandıkları alanların vasıfları iyi ve çok iyi olarak belirlenmiş olup otlatılacak hayvan sayısı belirlenmiştir.

Şap hastalığı, ülkemizin coğrafi konumu nedeniyle endemik olarak seyreden ihbarı mecburi hayvan hastalıkları arasında yer almaktadır. Hastalıkla mücadele kapsamında gerekli tüm iş ve işlemler Bakanlığımızın ilgili birimlerince hassasiyetle yürütülmektedir.

2025 yılında ortaya çıkan şap hastalığında gözlenen vaka artışlarının temel nedeni, hastalığa yol açan şap virüsünün yeni bir serotipinin (SAT-1) uzun yıllar sonra ülkemizde ortaya çıkmasıdır.

Ülkemizde endemik olarak seyreden şap hastalığına karşı yılda iki defa ilkbahar ve sonbahar dönemlerinde aşılama programları yürütülmektedir. 2025 yılı bahar dönemi aşılama çalışmaları Mayıs ayı itibarıyla tamamlanmış olup 2025 Haziran ayında başlatılan sonbahar dönemi şap aşılama kampanyasında ise %99 seviyesinde ülke bazlı aşılama oranı yakalanmıştır.

Risk esaslı olarak ülke bazlı baskın aşılama çalışmaları, il ve bölge bazlı ek aşılama çalışmaları ve mihrak bazlı aşılama çalışmaları yürütülmektedir.

Aşılama çalışmalarıyla birlikte sahadan düzenli olarak numune akışı sağlanmakta, virüsün genetik yapısı takip edilmekte ve değişen genetik yapıya bağlı olarak saha suşu ile uyumlu aşı üretim çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Şap hastalığının yeni varyantına karşı 28,1 milyon doz aşı üretimi tamamlanmış ve il/ilçe tarım ve orman müdürlüklerimize dağıtımı gerçekleştirilmiştir. Aşı üretim ve uygulama çalışmaları, hastalıkla etkin mücadele kapsamında yoğun şekilde devam etmektedir.

Bölgesel incelemeler neticesinde, hayvan hareketlerinin yoğun olduğu, mera kullanımının yaygınlaştığı ve hayvanlar arasında doğrudan temasın yüksek olduğu bölgelerde, hastalığın bulaşma hızı daha yüksek seyretmektedir.

Salgın niteliği taşıyan bir hayvan hastalığının tespit edilmesi durumunda, mihraklarda koruma ve gözetim bölgesi oluşturulmakta, hastalık sönüşü yapılarına kadar da belirlenen sınırlar içerisinde hayvan giriş ve çıkışları yasaklanmakta ve hastalık mihrakını çevreleyen koruma ve

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

gözetim bölgelerinde bulunan tüm duyarlı hayvanlar aşılanmaktadır. Hastalık hakkında paydaşlara yönelik bilgilendirme ve eğitim çalışmaları yapılmakta, mihraklarda ise temizlik ve dezenfeksiyon işlemleri büyük bir hassasiyetle gerçekleştirilmektedir.

Hayvan pazarları, kesimhaneler ve kurbanlık satış yerleri ile kesim yerlerine; il/ilçe tarım ve orman müdürlüklerinden alınan veteriner sağlık raporu ile sevk edilen tüm hayvanlar, sağlık taramasından geçirilerek gönderilmektedir. Yapılan kontroller sonucunda hastalık tespit edilen hayvanlar hakkında ilgili mevzuat kapsamında gerekli iş ve işlemler uygulanmaktadır.

Ülke genelinde hayvan nakillerinden önce tüm hayvanların sağlık kontrolleri “Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmelik” kapsamında yapılmaktadır. Ayrıca Veteriner Yol Kontrol ve Denetim İstasyonları 7/24 çalışmaktadır.

Hayvan pazarlarının kapatılmasının yanı sıra, yapılan epidemiyolojik çalışmalar doğrultusunda riskli illerde, Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyon Kararları ile il içi ve il dışı hayvan hareketlerine kısıtlamalar getirilmiştir. Bu kısıtlamalara uymayarak kontrolsüz hayvan hareketinde bulunan kişilere, il/ilçe tarım ve orman müdürlüklerince 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu’nun ilgili maddeleri kapsamında cezai işlemler uygulanmaktadır.

Ülke genelinde yürütülen yoğun aşılama, karantina ve saha denetimleri sayesinde hastalığın yayılımı büyük oranda sınırlandırılmıştır. Aşılama oranı yüzde 85’in üzerine çıkan çoğu ilimizde hayvan pazarları açılmıştır. Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyon Kararları ile risk durumu göz önünde tutularak ve önlem amaçlı olarak hayvan pazarı kapatılması kararları da mihrak alanlarından bağımsız olarak alınabilmektedir.

Şap hastalığı, aşıları ari bölgeler haricinde tazminat kapsamında bulunmamaktadır.

5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu kapsamında; hastalıklardan arılık belgesine sahip ve bio-güvenlik önlemlerini almış işletmelerde, sigortalanabilir nitelikteki tüm hayvanların sigortalanması koşuluyla şap hastalığı “Geniş Kapsamlı” tarifede isteğe bağlı olarak teminat dahilinde olup %50 devlet prim desteğine ilave %15 ari işletme indirimi de uygulanmaktadır.

Son 5 yılda Güneşgören Köyünde hastalık çıkışı olmamıştır.

2025 yılı içerisinde Güneşgören Köyüne aşılama programı kapsamında;

- 3.394 adet şap aşısı,
- 1.268 adet antrax aşısı ve
- 1.037 adet brucella aşısı yapılmıştır.

Ayrıca şap hastalığı döneminde dezenfeksiyon faaliyeti yapılmıştır.

Bulaşıcı hayvan hastalıkları ile mücadele, halk sağlığının korunması ve koruyucu veteriner hekimlik çalışmaları Güneşgören köyünde kesintisiz devam etmektedir.

Üreticilerin tarımsal üretime yönelik finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda sağlanması amacıyla, 2024-2026 yılları için yayımlanan 8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları ve Uygulama Esasları Tebliği kapsamında Ziraat Katılım Bankası A.Ş., T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince 28 farklı konuda hazine faiz/kar payı destekli yatırım ve işletme kredisi/finansmanı kullandırımı yapılabilmektedir

Kararlar kapsamında;

- Yem bitkisi üretimi konusunda hem yatırım hem de işletme kredi/finansmanı uygulamalarında %75 standart indirim oranına ilave olarak özelliikli indirim kriterlerini

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

sağlayan işletmelere %100'e varan oranda 20 milyon TL üst limite kadar hazine faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredi/finansman imkânı sunulmaktadır.

- Ayrıca sütçü ve kombine sığır yetiştiriciliği, büyükbaş hayvan besiciliği, küçükbaş hayvancılık, temel hayvansal üretim konularında kendi yemini üreten işletmelere standart indirimine ilave %5 faiz/kar payı özellikli kriter indirimi uygulanmaktadır.

Ayrıca, üreticilerimiz temel bitkisel ve temel hayvansal üretim konularında 300.000 TL'ye kadar (300.000 TL dahil) sıfır faizli, 300.000 TL'nin üzerindeki kredilerde ise 10 milyon TL'ye kadar %50-%100 aralığında faiz/kâr payı destekli kredi/finansman kullanabilmektedir.